

Vorige week scrolde ik wat door het nieuws heen in de NOS app. Ik zag een filmpje voorbij komen van Melissa, 9 jaar oud, bijna 10. Als kind keek ik altijd enorm uit naar mijn verjaardag: trakteren op school, mijn verjaardag vieren met familie en een kinderfeestje. Dat is anders voor Melissa. Melissa vindt haar verjaardag eigenlijk helemaal niets, omdat er niet genoeg geld is om het te vieren. Gelukkig heeft ze dit jaar een verjaardagspakket gekregen van Stichting Jarige Job, met cadeautjes en traktaties. Zo kan ze toch haar verjaardag vieren. Ze straalde helemaal toen ze haar pakket uitpakte en ze zag er even uit als een onbezorgd kind van 9 jaar oud, bijna 10.

Dit is maar een van de vele voorbeelden van kinderen en volwassenen die op de een of andere manier niet rond kunnen komen. We kennen allemaal de verhalen van mensen die de verwarming niet meer aan durven zetten vanwege de hoge energiekosten, een maaltijd minder per dag eten omdat de boodschappen zo duur zijn en met angst en beven de rekeningen openen. Deze verhalen raken mij, deze verhalen raken de Partij van de Arbeid. De bestaanszekerheid van heel veel Nederlanders staat onder druk en dat terwijl het als grondrecht is opgenomen in de Grondwet.

We zijn van de ene crisis in de andere getuimeld. Vorig jaar sprak ik vanaf deze plek over hoe de wereld na anderhalf jaar coronacrisis steeds meer terugkeerde naar normaal. Voorzichtig hoopvol, want de lange termijngevolgen van de coronacrisis – op gezondheid, welzijn en economie – waren nog ongewis. Dat de wereld in de naweeën van de coronacrisis zo snel weer in de greep van een andere crisis is geraakt, is een hard gelag.

Op 24 februari schrokken we wakker met het nieuws dat Rusland Oekraïne was binnengevallen. Een gruwelijke en onnodige oorlog, met grote gevolgen. Allereerst natuurlijk voor de inwoners van Oekraïne, maar ook in de rest van de wereld en in Nederland zijn de gevolgen te voelen. De gas- en energieprijzen schoten de hoogte in, de inflatiecijfers braken record na record. De bestaanszekerheid van veel Nederlanders bleek opeens heel precair te zijn. En de oorlog laat eens te meer zien dat vrijheid en democratie niet vanzelfsprekend zijn.

Hoe heeft dit alles nu met de Diemense begroting te maken, hoor ik u denken. Veel, want hoewel wij in Diemen niet alle problemen in de wereld kunnen oplossen,

kunnen we wel heel veel betekenen voor onze eigen inwoners en voor mensen in nood. En dat doen we ook: met goede minimaregelingen, met goede voorzieningen, door vluchtelingen uit Oekraïne op te vangen en door noodopvang van asielzoekers afgelopen zomer.

Een half jaar geleden werd het coalitieakkoord tussen GroenLinks, Ons Diemen, D66 en de Partij van de Arbeid Diemen gesloten. De plannen uit het coalitieakkoord zijn verwerkt in de begroting. Plannen waarmee we investeren in bestaanszekerheid, kansengelijkheid, een duurzame toekomst en een benaderbare gemeente. Het zijn speerpunten van de Partij van de Arbeid Diemen, waar we met trots onze naam aan verbinden.

Ik zal u allen niet vervelen door een begroting van 300 pagina's te herkauwen in mijn inbreng, maar een aantal zaken uit de begroting wil ik toch even benoemen, omdat ze ons als Partij van de Arbeid in het oog springen en we ze vermeldenswaardig vinden.

Ten eerste kansengelijkheid in het onderwijs. Voor je kansen in het leven maakt het nog altijd uit waar je wieg staat en hoe dik de portemonnee van je ouders is. Dat vindt de PvdA pijnlijk. Wij staan voor een samenleving waarin iedereen dezelfde kansen krijgt. Soms is daar wat extra hulp bij nodig. We zijn er daarom ook heel blij mee dat er structureel geld wordt vrijgemaakt voor gelijke onderwijskansen. Geld dat onder andere ingezet wordt voor de zomerschool voor kinderen met een onderwijsachterstand. Ook wordt onderzocht hoe bijlessen en huiswerkbegeleiding op school mogelijk gemaakt kunnen worden, zodat alle leerlingen die dit nodig hebben – ook degene met een minder dikke portemonnee – de nodige lessen kunnen volgen. De PvdA juicht dit toe.

Ten tweede de schuldenaanpak. Een kleine schuld kan in korte tijd gigantisch oplopen. Schulden leiden tot stress en onzekerheid, met alle gevolgen van dien voor gezondheid en welzijn. Het gezegde 'eigen schuld, dikke bult' gaat lang niet altijd op. Wie in de schulden zit, moet snel perspectief krijgen op een schuldenvrij bestaan. Soms helpt het als er nog maar één schuldeiser is. Dat geeft rust en overzicht. In de begroting is geld vrijgemaakt om met de kredietbank tot een regeling te komen waarbij alle schulden van een inwoner opgekocht worden en er nog maar één

schuldeiser is. De Partij van de Arbeid is hier groot voorstander van en hoopt dat de regeling snel klaar voor gebruik is.

Ten derde de aanpak van energiearmoede. Afgelopen februari lanceerden GroenLinks en de Partij van de Arbeid het actieplan energiearmoede, om de stijgende energiekosten te beperken voor de groepen die hierdoor het hardste geraakt worden. Onderdeel van het actieplan is onder andere de FIX-brigade, die aan huis kleine, energiebesparende klussen uitvoert, en een witgoedregeling waarmee energieslurpend witgoed vervangen wordt door duurzaam witgoed. We zijn er trots op dat het actieplan is overgenomen in het coalitieakkoord en de begroting. Het actieplan is een concrete manier om de bestaanszekerheid van veel inwoners te vergroten en het draagt bovendien bij aan de ambities voor een duurzaam Diemen.

Ten vierde de benaderbare overheid. We hebben in deze zaal al menigmaal gesproken over de lage opkomst tijdens de gemeenteraadsverkiezingen. Slechts 44,22% van de kiesgerechtigden kwam stemmen. Niet alleen in Diemen, maar overal was de opkomst laag. Kiezers bleven thuis omdat ze niet wisten op welke partij ze moesten stemmen en omdat ze zich niet herkennen in de politiek. Pijnlijk, want wij maken als gemeenteraad keuzes die de inwoners direct aan gaan. De Partij van de Arbeid vindt het belangrijk om de betrokkenheid van inwoners bij de gemeente te vergroten. We staan voor een overheid die nabij en benaderbaar is. We zijn er dan ook erg blij mee dat er in de begroting geld uitgetrokken is om te experimenteren met nieuwe vormen van participatie en om de opkomst tijdens de verkiezingen te vergroten. Ook wordt geïnvesteerd in helder en begrijpelijk taalgebruik vanuit de gemeente. Zeker in deze tijd realiseren we ons hoe kostbaar vrijheid en democratie zijn.

En zo staan er nog veel meer plannen in de begroting die bijdragen aan bestaanszekerheid, kansengelijkheid, een duurzame toekomst en een benaderbare gemeente.

Tot slot wil ik nog wat zeggen over het financiële beleid in het algemeen. De ambities die deze coalitie heeft zijn groot. Diemen kent al jaren een solide en gezond financieel beleid, waardoor we ambitieus kunnen zijn. Ook de komende jaren is er weinig te vrezen. In 2026 wordt het helaas spannender, inmiddels wordt dit jaar in gemeenteland ook wel 'het financiële ravijn' genoemd. Vanaf dat jaar ontvangen we

– net als vele andere gemeenten – fors minder geld van het Rijk, onder andere vanwege de herijking van het gemeentefonds en omdat het kabinet een nieuwe financieringssysteem voor gemeenten heeft aangekondigd. Hoe dat er precies uit gaat zien is echter onduidelijk en het kabinet lijkt ook geen haast te hebben om dit uit te werken. Door eenmalig extra geld toe te voegen aan het gemeentefonds is het ravijn voor 2026 iets gedempt, maar de onzekerheid voor daarna blijft groot. Een bijzondere situatie, want gemeenten voeren steeds meer taken uit en daar hoort wat ons betreft een stabiele financiering bij. Het kabinet blijft echter vaag, waardoor Diemen en andere gemeenten in het duister tasten over hoe alle taken en verantwoordelijkheden na 2025 betaald kunnen worden.

We wachten met spanning af tot er meer duidelijkheid komt vanuit het Rijk. En wat er ook gebeurt, in Diemen blijven we onze stinkende best doen voor onze inwoners en voor alle kinderen zoals Melissa. De Partij van de Arbeid blijft zich inzetten voor bestaanszekerheid, kansengelijkheid, een duurzame toekomst en een benaderbare gemeente.